

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Інституту держави і права
імені В. М. Корецького

Національної академії наук України,
доктор юридичних наук, професор,

академік НАН України,

заслужений юрист України

О. В. Скрипнюк

« 1 » _____ 2026 р.

ВИСНОВОК

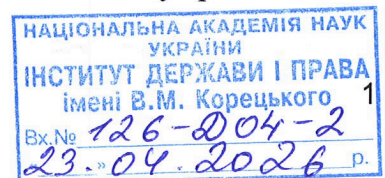
**про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів
докторської дисертації кандидата юридичних наук**

Тимощука Віктора Павловича на тему

**«Сучасна адміністративно-правова доктрина та практика правового
регулювання відносин публічної адміністрації з приватними особами»,
що подана на здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук за
науковою спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес;
фінансове право; інформаційне право**

Тимощук Віктор Павлович проходив підготовку в докторантурі Інституту держави і права імені В. М. Корецького НАН України, до якої вступив з 1 вересня 2023 року для завершення написання докторської дисертації.

Робота над докторською дисертацією була розпочата фактично у 2013 році після початку трудової діяльності Тимощука В.П. на посаді наукового співробітника, згодом старшого наукового співробітника, у Відділі проблем державного управління та адміністративного Інституту держави і права імені В. М. Корецького Національної академії наук України. Загалом з проблематикою дослідження автор почав працювати ще з 1998 року. Дисертаційна робота виконана відповідно до наукової програми діяльності Відділу проблем державного управління та адміністративного права Інституту держави і права імені В. М. Корецького НАН України в межах науково-дослідних тем: «Проблеми правового забезпечення діяльності органів публічної адміністрації в умовах децентралізації виконавчої влади» (РК0117U002704); «Організаційно-правове забезпечення управлінської

діяльності органів виконавчої влади в сучасних умовах: проблеми теорії і практики» (РК0119U103169); «Адміністративно-правове забезпечення функціонування органів виконавчої влади та бюджетної і податкової сфер у сучасних воєнних та повоєнних умовах в Україні» (РК0122U201165). На останньому етапі робота виконувалася за рахунок бюджетного замовлення Національної академії правових наук України.

Тему дисертації затверджено на засіданні Вченої ради Інституту держави і права імені В. М. Корецького НАН України 1 грудня 2022 р. (протокол № 12)-та уточнено 7 серпня 2025 р. (протокол № 11).

Науковий консультант – доктор юридичних наук, професор, член-кореспондент НАПрН України, заслужений юрист України, провідний науковий співробітник Відділу проблем державного управління та адміністративного права Інституту держави і права імені В. М. Корецького НАН України Андрійко Ольга Федорівна.

Після завершення наукової програми здобувач отримав позитивний висновок наукового консультанта щодо докторської дисертації, зокрема щодо висновків і рекомендацій, сформульованих у докторській дисертації, їх новизни, повноти викладу в наукових публікаціях, зарахованих за темою дисертації, з оцінкою дотримання принципів академічної доброчесності у процесі підготовки докторської дисертації та виконання індивідуального плану наукової роботи.

На виконання вимог п. 11 Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17.11.2021 № 1197, здобувач Тимошук В. П. звернувся 19 лютого 2026 року із письмовою заявою на ім'я голови Вченої ради Інституту держави і права імені В. М. Корецького НАН України, директора цього Інституту, доктора юридичних наук, професора, академіка НАПрН О. В. Скрипнюка, про проведення попередньої експертизи його докторської дисертації і надання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення її результатів.

Попередня експертиза докторської дисертації проводилася у Відділі проблем державного управління та адміністративного права Інституту держави і права імені В. М. Корецького НАН України, на базі якого 21 квітня 2026 року організовано і проведено фаховий семінар для апробації докторської дисертації (протокол засідання № 4).

Здобувачем Тимощуком В. П. до Відділу проблем державного управління та адміністративного права Інституту держави і права імені В. М. Корецького НАН України надано дисертацію обсягом 515 сторінок, з яких основний текст 448 сторінок, реферат, наукові публікації, в яких висвітлені основні наукові результати докторської дисертації.

Призначені рішенням Вченої ради Інституту держави і права імені В. М. Корецького Національної академії наук України (протокол № 2 від 3 березня 2026 року) **рецензенти**, а саме:

– **Безубов Дмитро Олександрович**, провідний науковий співробітник Відділу проблем державного управління та адміністративного права Інституту держави і права імені В. М. Корецького НАН України, доктор юридичних наук, професор;

– **Кубко Євген Борисович**, головний науковий співробітник Відділу теорії держави і права Інституту держави і права імені В. М. Корецького НАН України, доктор юридичних наук, професор, член-кореспондент НАПрН України;

– **Пархоменко Наталія Миколаївна**, завідувач Відділу теорії держави і права Інституту держави і права імені В. М. Корецького НАН України, доктор юридичних наук, професор, член-кореспондент НАН України, член-кореспондент НАПрН України, заслужений юрист України;

заслухавши наукову доповідь, розглянувши дисертацію, реферат, наукові публікації, в яких висвітлені основні наукові результати докторської дисертації, а також за результатами фахового семінару на базі Відділу проблем державного управління та адміністративного права Інституту

держави і права імені В. М. Корецького НАН України (протокол № 4 від 21 квітня 2026 року) визначили наступне.

Актуальність теми дослідження зумовлена теоретичним і практичним значенням, адже з часу відновлення Україною незалежності в системі галузей права, що зазнала кардинальних змін, є адміністративне право. Це зумовлено визначальним впливом політичної системи та державного режиму на цю галузь права, яка врегульовує організацію та діяльність публічної адміністрації, у тому числі її відносини з фізичними та юридичними особами.

Зміна політичної системи та підходів до організації публічної влади після 1991 року суттєво вплинула на побудову та функціонування публічної адміністрації, її завдання, функції, повноваження, принципи і методи діяльності. Демократія, приватна власність і розвиток ринкової економіки «вирівнюють» становище приватних осіб у відносинах з публічною адміністрацією і впливають на зміну характеру цих відносин.

Українські науковці-адміністративісти протягом перших десятиліть незалежності сформували нову доктрину адміністративного права. Зокрема, було розвинено ідею, а на думку багатьох фахівців – навіть концепцію чи ідеологію, людиноцентризму у цій фундаментальній галузі права. Її положення мають основою норми Конституції України, відповідно до яких: права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави; утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави (ст. 3). Ідея людиноцентризму визначила нову роль адміністративного права передусім як сервісного. Ця ідея одержала свій відгук та розвиток у працях провідних адміністративістів-сучасників, отримала реалізацію у законодавстві і практиці, виразно проявилася передусім у двох нових інститутах адміністративного права: адміністративних послуг та загальної адміністративної процедури. Завдяки цим двом інститутам адміністративного права, напрямам державної політики та розвитку адміністративного законодавства здійснюється на сучасному

етапі оновлення, європеїзація та гуманізація адміністративного права України, зокрема, у частині регулювання відносин публічної адміністрації з приватними особами.

Відтак є наукова та практична потреби визначити ключові зміни, які відбулися в адміністративному праві України з 1991 року, зокрема, у частині правового регулювання відносин публічної адміністрації з приватними особами, з'ясувати ключові чинники цих змін, сучасний стан правового регулювання на основі інститутів адміністративних послуг і загальної адміністративної процедури; здійснити теоретичний аналіз та узагальнення відповідних доктринальних розробок і практичного досвіду, визначити завдання на перспективу, у тому числі сформулювати пропозиції щодо розвитку відповідних інститутів та відповідних актів законодавства.

Оцінка змісту докторської дисертації. Дисертація на правах рукопису складається з анотацій українською та англійською мовами, змісту, переліку скорочень, вступу, чотирьох розділів, що включають п'ятнадцять підрозділів, висновків до розділів, загальних висновків, списку використаних джерел (457 найменувань, які викладено на 55 сторінках) та 2 додатків на 16 сторінках. Загальний обсяг дисертації становить 515 сторінок, із них обсяг основного тексту – 448 сторінок. Зміст дисертації відповідає визначеній меті, поставлені здобувачем наукові завдання вирішено, мету дослідження досягнуто, робота характеризується єдністю змісту. Структура дисертації побудована логічно і являє собою:

Розділ 1 присвячено теоретико-методологічним та концептуальним засадам оновлення правового регулювання відносин публічної адміністрації з приватними особами, і в його межах проаналізовано ключові чинники розвитку вітчизняного адміністративного права з часу відновлення незалежності України, основні етапи виникнення і розвитку інституту адміністративних послуг в нашій державі, історія розробки теорії та законодавчого запровадження загальної адміністративної процедури;

зарубіжний досвід, що найбільше вплинув на становлення інститутів адміністративних послуг та загальної адміністративної процедури в Україні.

Здобувачем показано особливе значення для доктрини адміністративного права та практики публічного адміністрування ідеї людиноцентризму. Аргументовано також вагомий вплив фактору європейської інтеграції на оновлення правового регулювання відносин публічної адміністрації з приватними особами, а також чинників децентралізації публічної влади і цифрової трансформації. При розкритті історії становлення інституту адміністративних послуг доведено, що цей інститут підтверджує практичну цінність ідеї людиноцентризму, її реалізацію в діяльність публічної адміністрації, сприяє гуманізації вітчизняного адміністративного права. Обґрунтовано визначальне значення теоретичних розробок, позитивний вплив ухвалення Закону України «Про адміністративну процедуру» (далі – ЗАП) на вітчизняну доктрину адміністративного права. Визначено та висвітлено зарубіжний досвід, який вплинув на формування в Україні інститутів адміністративних послуг та загальної адміністративної процедури.

Розділ 2 присвячений дослідженню основних категорій вітчизняного адміністративного права загалом, а також ключових термінів в інститутах адміністративних послуг та загальної адміністративної процедури. Проаналізовано категорії «державне управління», «публічна адміністрація», «урядування» та суміжні поняття. Обґрунтовано, що термін «державне управління» варто використовувати у його буквальному значенні - для відносин з ознаками підпорядкування (субординації). Натомість основними для сучасного адміністративного права стають категорії «публічна адміністрація» та «публічне адміністрування». При цьому доведено потребу у поглибленні розуміння поняття та ознак категорії «публічна адміністрація», у тому числі з погляду необхідності послідовного врахування ознаки підпорядкованості публічної адміністрації політичній владі при визначенні правових форм (інструментів) її діяльності. У терміні «адміністративні

послуги» обґрунтовано доцільність не протиставлення, а поєднання двох підходів до його визначення: через «діяльність» та «результат», і при цьому доводиться потреба включення до проявів результату окрім адміністративного акта, і такої форми як адміністративний договір, та в окремих випадках – виконання адміністративного акта державою.

Здійснено науковий аналіз законодавчих визначень термінів «адміністративний акт», «адміністративний орган», «функції публічної адміністрації» з призми вже наявного нормативного регулювання, та для цілей доктринального і практичного визначення предмету і сфери дії ЗАП, загалом для адміністративного права. Порівняно різні правові форми публічного адміністрування, надано додаткове пояснення функціонального характеру категорії «адміністративний орган».

Розділ 3 розкриває основні напрями розвитку інституту адміністративних послуг. Визначено ключову ознаку належного центру надання адміністративних послуг (ЦНАП), якою є перелік послуг, що надаються у такому ЦНАП (інтегрованість). Серед усього масиву адміністративних послуг запропоновано виділяти «базові послуги» та «базові групи послуг», надано означення цих категорій. Доведено визначальний вплив чинника децентралізації та місцевого самоврядування на утворення і розвиток ЦНАП. Досліджено питання делегування повноважень з надання базових адміністративних послуг до компетенції ОМС та, зокрема, проаналізовано позитивний вплив децентралізації на територіальну доступність адміністративних послуг, їх інтеграцію у ЦНАП.

Охарактеризовано проблематику формування державної політики у сфері цифрової трансформації, розвитку відповідного нормативного регулювання, впровадження у законодавство нової термінології. Розкрито важливість недопущення дискримінації громадян при цифровізації на основі порівняння умов отримання адміністративних послуг в онлайн формі та в офлайн. Окрему увагу приділено такій групі відносин в інституті адміністративних послуг як плата за адміністративні послуги. Обґрунтовано

потребу належного законодавчого врегулювання цих відносин з погляду забезпечення сталості системи надання адміністративних послуг, необхідного прозорого, системного та раціонального нормативного регулювання.

Розділ 4 присвячений дослідженню проблематики загальної адміністративної процедури як основи сучасного правового регулювання відносин публічної адміністрації з приватними особами». Здійснено аналіз ЗАП не лише щодо приватних осіб, але й для потенційного позитивного впливу на діяльність публічної адміністрації. Обґрунтовано особливе значення принципів ЗАП для розвитку всього адміністративно-процедурного законодавства, заповнення прогалин та вирішення колізій між ЗАП та спеціальним законодавством, а також для оцінки правомірності адміністративних актів адміністративними органами та судами.

Досліджено теоретичні та прикладні питання визначення сфери дії ЗАП, перші нові винятки із ЗАП. Аргументовано важливість недопущення нових винятків зі сфери дії ЗАП, а також необґрунтованих особливостей процедурного регулювання у спеціальному законодавстві. Розкрито питання впливу загальної адміністративної процедури та безпосередньо ЗАП на інші інститути права та законодавчі акти. Обґрунтовано потребу ухвалення нового Закону «Про звернення» (ЗпЗ) для чіткого розмежування предметів регулювання між ЗАП і ЗпЗ, та задля раціоналізації інституту звернень виходячи з потреб практики. Проаналізовано розвиток інституту адміністративного оскарження, зумовлений ЗАП, насамперед, виходячи з принципу неупередженості. Досліджено підходи Уряду та законодавця до гармонізації нормативних актів із ЗАП, відповідні правила і практики. Надано теоретичні та практичні рекомендації наступних кроків у розвитку відповідного законодавства, у тому числі щодо удосконалення самого ЗАП.

За результатами проведеного дослідження сформовано наукові та прикладні висновки, пропозиції, рекомендації. Загалом характеризуючи висновки, яких доходить здобувач в результаті дослідження сучасної

адміністративно-правової доктрини та практики правового регулювання відносин публічної адміністрації з приватними особами, можна оцінити як такі, що є достатньо аргументованими, характеризуються науковою новизною, мають загальнонаціональне значення для сучасної юридичної науки і заслуговують на підтримку.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що дисертація є першим у вітчизняній юридичній науці комплексним дослідженням понад 30-річного досвіду України в оновленні адміністративного права, зокрема, такої його складової як регулювання відносин публічної адміністрації з приватними особами, насамперед, через виникнення і впровадження двох нових інститутів адміністративного права: адміністративних послуг і загальної адміністративної процедури.

Науковими результатами, що є новими або містять елементи наукової новизни і виносяться на захист, є такі:

уперше:

1) комплексно визначено головні чинники, що обумовили формування оновленої доктрини адміністративного права загалом та правового регулювання відносин публічної адміністрації з приватними особами зокрема, якими передусім є: здобуття Україною незалежності та вибір нашою державою демократичного напрямку розвитку; ідея людиноцентризму; європеїзація адміністративного права (як імплементація європейських принципів і правил у сферу публічного адміністрування в Україні). Також вагомий вплив мали чинники децентралізації публічної влади, виникнення приватної власності та розвиток ринкової економіки, цифрова трансформація публічного адміністрування;

2) за результатами дослідження історії становлення інституту адміністративних послуг доведено, що цей інститут є практичним втіленням ідеї людиноцентризму у вітчизняному адміністративному праві, що сприяло його гуманізації, сервісній орієнтації публічної адміністрації;

3) обґрунтовано, що на рівні нормативного регулювання відносин щодо надання адміністративних послуг та в окремих випадках і практичної реалізації в Україні сформована низка підходів, які є більш глибокими та системними, аніж відповідний зарубіжний досвід;

4) досліджено історію становлення інституту загальної адміністративної процедури в Україні та обґрунтовано, що запровадження загальної адміністративної процедури продовжило європеїзацію вітчизняного адміністративного права і стало наближенням адміністративного законодавства України до «стандартів» ЄС;

5) розкрито збалансований підхід ЗАП до надання необхідних прав приватним особам в адміністративній процедурі, гарантуючи таким особам право на належне публічне адміністрування, а також надання нових вагомих повноважень публічній адміністрації для ефективної діяльності та захисту публічних інтересів;

6) обґрунтовано особливе значення принципів загальної адміністративної процедури, які є не лише фундаментом для адміністративно-процедурного законодавства та орієнтиром у розвитку спеціального законодавства, але й інструментом заповнення прогалин і вирішення колізій між ЗАП та спеціальним законодавством, мірилом для оцінки правомірності адміністративних актів, критеріями для судового контролю за діяльністю публічної адміністрації;

7) встановлено, що органи державної влади та органи місцевого самоврядування, які вступають у відносини з адміністративними органами як юридичні особи нарівні з іншими (приватними) юридичними особами, зокрема, при отриманні адміністративних послуг та в інспекційних провадженнях також мають статус «особи» в адміністративній процедурі;

8) запропоновано критерій для визначення функціонального «адміністративного органу» (зокрема, щодо суб'єктів господарювання) як суб'єкта, який відповідно до закону уповноважений здійснювати функції публічної адміністрації – здійснення такого уповноваження в

індивідуальному порядку. Це дозволить відмежовувати відносини, в яких суб'єкти господарювання лише забезпечують дотримання окремих публічно-правових вимог і обмежень (правил) у приватноправових відносинах;

9) обґрунтовано важливість критерію «предметної компетенції» для визначення «вищого адміністративного органу» (суб'єкта розгляду скарг) в інституті адміністративного оскарження;

10) доведено вагомий вплив інституту загальної адміністративної процедури на інші інститути адміністративного права: як на ті, що теж належать до сфери ЗАП (як-от, інститут адміністративного оскарження) або мають зв'язок із ЗАП у процедурній частині (як-от, інститут адміністративної відповідальності), так і на окремі міжгалузеві інститути (зокрема, інститут звернень громадян);

11) обґрунтовано потребу ухвалення нового Закону «Про звернення» (ЗпЗ) на заміну Закону України «Про звернення громадян» 1996 року, не лише для чіткого розмежування предметів регулювання між ЗАП і ЗпЗ, а й для раціоналізації інституту звернень, у тому числі виходячи з потреб: звужити коло суб'єктів розгляду звернень (зокрема, поширюючи його окрім органів публічної влади лише на суб'єктів, що виконують публічні завдання); забезпечити ефективний підхід до особистого прийому громадян, рівня підписання відповідей на звернення (ці вимоги не повинні законом покладатися лише на керівників органів); не гарантувати особі «право на участь» у розгляді звернень за ЗпЗ та право на оскарження відповіді на звернення; захистити державу від зловживання правом на звернення.

В інституті адміністративних послуг:

12) визначено п'ять основних напрямів розвитку цього інституту: інтеграція адміністративних послуг у ЦНАП; децентралізація повноважень з надання адміністративних послуг; дерегуляція та адміністративне спрощення; цифровізація; врегулювання відносин щодо оплати адміністративних послуг;

13) запропоновано серед усіх адміністративних послуг вирізняти «базові адміністративні послуги» та «базові групи адміністративних послуг», які можна означити як обов'язкові (необхідні) для усіх або більшості громадян послуги та/або також наймасовіші (найзатребуваніші) адміністративні послуги. Це виокремлення потрібне для пріоритетного реформування та врегулювання за напрямками означеними вище;

14) обґрунтовано концепцію «належного ЦНАП» як інтегрованого офісу, що передусім має надавати необхідний перелік адміністративних послуг;

15) доведено, що основним чинником успішного розвитку інституту адміністративних послуг, зокрема, утворення ЦНАП, став фактор децентралізації та місцевого самоврядування, оскільки насамперед завдяки мотивації ОМС, зокрема, місцевих голів та керівників ЦНАП, гнучкості ОМС, ЦНАП утворені у більшості територіальних громад та продовжують розвиватися;

16) обґрунтовано важливість питання децентралізації повноважень з надання адміністративних послуг. Децентралізація забезпечує кращу територіальну доступність послуг та інтеграцію послуг у ЦНАП. Це також реалізація принципу субсидіарності, тобто вирішення справи особи на найближчому до неї рівні влади, можливість забезпечення права на участь особи у розгляді її справи. Повноваження щодо усіх базових адміністративних послуг можуть бути децентралізовані;

17) виокремлено такий пріоритетний напрям правового регулювання в інституті адміністративних послуг як відносини щодо оплати адміністративних послуг. Адміністративні послуги, за загальним правилом, мають бути платними (окрім сфери соціального захисту та деяких інших послуг). Основною функцією плати за надання адміністративної послуги визначено часткову компенсаційність витрат держави і ОМС на надання послуги. Помірні адміністративні збори сприятимуть сталості системи, територіальній доступності і якості послуг;

18) сформульовано напрями подальшого розвитку, додаткового наукового дослідження і поглиблення тематики правового регулювання відносин публічної адміністрації з приватними особами: щодо визначення категорії «урядування» та її співвідношення з категорією «публічне адміністрування»; конкуренції принципів адміністративної процедури; можливостей реалізації принципу людиноцентризму в межах самої публічної адміністрації – щодо публічних службовців;

удосконалено:

1) підходи до розуміння відносин, в яких державні та комунальні юридичні особи (не органи публічної влади) мають право на використання механізмів реалізації та захисту своїх прав на підставі ЗАП, зокрема, коли не належать до сфери управління таких органів. Удосконалення стосується використання критерію невідповідності юридичних осіб відповідним ОВВ і ОМС, тобто перебування поза сферою управління таких органів у відповідних відносинах;

2) понятійний апарат в інституті адміністративних послуг, зокрема, визначення терміну «адміністративні послуги» завдяки одночасному використанню характеристики «діяльності» і «результату». Удосконалення також стосується того, що до результатів надання адміністративних послуг належать не лише прийняття адміністративних актів й укладення адміністративних договорів, а й у певних категоріях справ – виконання адміністративних актів державою;

3) розробку проблематики правових стандартів загальної адміністративної процедури при цифровізації публічного адміністрування. Удосконалення стосується обґрунтування потреби врахування: права особи на участь в розгляді та вирішенні її справи (у тому числі заінтересованих осіб); обов'язків мотивування негативного адміністративного акта та зазначення порядку його оскарження в електронних адміністративних послугах;

4) підхід до розподілу повноважень між публічною адміністрацією і судами у напрямі підвищення довіри до публічної адміністрації та позбавлення судів невластивих функцій щодо первинного вирішення адміністративних справ. Адміністративні органи повинні самостійно вирішувати справи, у тому числі приймати рішення про відкликання та визнання недійсними адміністративних актів, забезпечувати примусове виконання адміністративних актів. Адміністративні суди повинні здійснювати перевірку таких рішень лише у разі їх оскарження особою;

набули подальшого розвитку:

1) теоретичні підходи щодо оновлення базової термінології адміністративного права, зокрема, визначення поняття «публічної адміністрації» (як системи органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування та інших уповноважених суб'єктів, підпорядкованих політичній владі, які забезпечують виконання законодавства, діють в публічних інтересах і наділені адміністративними повноваженнями);

2) розробка такої проблеми як негативна тенденція до впровадження винятків із загальних або рамкових законодавчих актів для окремих органів чи категорій справ. На прикладі ЗАП доводиться важливість недопущення нових винятків зі сфери його дії, оскільки вони нівелюють регулятивну цінність ЗАП;

3) положення щодо потреби гармонійного розвитку адміністративно-процедурного законодавства, що передбачає: використання ЗАП як основного акта адміністративно-процедурного регулювання і мінімізації дублювання процедурного регулювання в інших нормативних актах; мінімізації особливостей процедурного регулювання у спеціальних нормативних актах;

4) пропозиції щодо забезпечення недискримінаційності при цифровізації адміністративних послуг. В особи має зберігатися альтернатива отримання адміністративної послуги в офлайновій формі. Вимоги до переліку документів та відомостей в адміністративних послугах, що надаються як в електронній формі, так і офлайн, повинні бути рівними;

5) обґрунтування потреби системного реформування інституту адміністративної відповідальності, зокрема, шляхом ухвалення нового Кодексу про адміністративні проступки, у якому потрібно також забезпечити належне узгодження процедурної частини із ЗАП.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у докторській дисертації. Основні положення, висновки та рекомендації, що сформульовані здобувачем у докторській дисертації, в тому числі й ті, що віднесені до наукової новизни, мають необхідний рівень обґрунтованості. Результати дослідження є аргументованими та переконливими, що досягнуто завдяки використанню достатньої кількості наукової літератури, національного та іноземного законодавства, окремих матеріалів адміністративної та судової практики, статистичних даних, аналітичних звітів тощо.

Докторська дисертація характеризується логічною структурою, що дозволило здобувачеві з позицій проблемно-орієнтованого та хронологічного підходу системно та послідовно визначити теоретико-методологічні засади дослідження сучасного стану адміністративно-правової доктрини та практики правового регулювання відносин публічної адміністрації з приватними особами, передусім в інститутах адміністративних послуг та загальної адміністративної процедури; встановити ключові чинники, які вплинули на формування сучасної доктрини адміністративного права в Україні загалом, та у частині правового регулювання відносин публічної адміністрації з приватними особами; здійснити науковий аналіз виникнення та розвитку інституту адміністративних послуг, еволюцію правового регулювання відповідних відносин, практичного впровадження у діяльності публічної адміністрації, визначити основні напрями подальшого розвитку цього інституту; здійснити науковий аналіз виникнення інституту загальної адміністративної процедури в Україні, основних причин тривалого поступу у законодавчому врегулюванні відповідних відносин, у тому числі зважаючи на стан науки адміністративного права, викликів та перспектив у впровадженні

цього інституту; визначити та проаналізувати зарубіжний досвід, який найбільш відчутно вплинув на розвиток інститутів адміністративних послуг та загальної адміністративної процедури в Україні; поглибити наукові розробки, спрямовані на системне оновлення базових категорій адміністративного права, у тому числі у зв'язку з використанням у науковому обігу, навчальному процесі, у процесі формування державної політики та законодавства таких категорій як «публічна адміністрація» та «функції публічної адміністрації», а також поглибити розуміння таких термінів як «адміністративні послуги», «публічні послуги», «адміністративний орган» та ін.; дослідити виникнення та еволюцію ідеї інтегрованих офісів з надання адміністративних послуг в Україні – ЦНАП, встановити основні чинники розвитку відповідного напрямку державної політики, особливості нормативного регулювання організації та діяльності ЦНАП, практику їх функціонування, визначити перспективи та виклики їх подальшої роботи; обґрунтувати потребу продовження децентралізації повноважень з надання адміністративних послуг як стратегічного напрямку державної політики та розвитку адміністративного законодавства; визначити правові аспекти цифрової трансформації та дерегуляції у сфері адміністративних послуг; охарактеризувати природу плати за адміністративні послуги (адміністративного збору), обґрунтувати потребу забезпечення фінансової сталості системи надання адміністративних послуг та законності у цій сфері шляхом належного правового врегулювання відповідних відносин; проаналізувати основні новели інституту загальної адміністративної процедури за наслідками ухвалення ЗАП з точки зору забезпечення балансу у реалізації і захисті прав приватних осіб, з одного боку, і у підвищенні ефективності діяльності публічної адміністрації та захисту публічних інтересів, з іншого; розкрити особливе значення принципів адміністративної процедури; визначити пріоритетні завдання для впровадження ЗАП, зокрема, щодо встановлення предмету і сфери дії ЗАП, захисту цієї сфери від нових винятків; розкрити вплив ЗАП на оновлення окремих інститутів

адміністративного права та актів законодавства, зокрема, на інститут адміністративного оскарження, інститут адміністративної відповідальності, а також на міжгалузевий інститут звернень громадян, і відповідне законодавство; визначити стан та подальші перспективи розвитку адміністративно-процедурного законодавства, сформулювати і обґрунтувати пропозиції щодо удосконалення Закону України «Про адміністративну процедуру».

Питання у докторській дисертації аналізуються послідовно, чітко простежується їхня взаємообумовленість.

Науковий апарат рецензованої докторської дисертації і наукових публікацій автора є адекватними темі і предмету дослідження, матеріал викладений чітко, доступно.

Наукові положення, які відстоює Тимощук В.П., ґрунтуються на наявних досягненнях теорії права і держави, адміністративного права України.

Докторська дисертація виконана за науковою спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право.

Достовірність отриманих наукових результатів забезпечується через використання загально-філософських, загальнонаукових та спеціально наукових методів дослідження, серед яких можна виокремити діалектичний, історичний, порівняльно-правовий, формально-юридичний методи та ін. Діалектичний метод дав змогу досліджувати та обґрунтувати передусім причинно-наслідкові зв'язки, зміст і форму відповідних відносин. Історичний метод використовувався для встановлення хронологічного порядку розвитку окремих ідей та адміністративно-правових інститутів, зокрема адміністративних послуг та загальної адміністративної процедури, і також дозволяє визначати відповідні причинно-наслідкові зв'язки, тенденції. Формально-логічний метод сприяв впорядкуванню процесу дослідження та оформлення його результатів. Системний метод був важливим для комплексного вивчення різних аспектів і рівнів правової дійсності. Також

використовувався структурний метод як спосіб пізнання структури та складових елементів правових явищ в статичній, і функціональний метод – для виявлення найістотніших умов та результатів функціонування цих правових явищ в динаміці. Формально-юридичний метод використовувався для здійснення дослідження відповідних правових явищ на основі догматичного сприйняття інформації, що міститься в правових актах. Це дозволило будувати певні юридичні моделі, тобто системи норм і правил, що мають регулювати відповідні суспільні відносини. Порівняльно-правовий метод використовувався у дослідженні спільного і відмінного між відповідними публічно-правовими явищами, зокрема, і компаративний метод - в контексті вивчення зарубіжного досвіду. Отже, використання відповідних підходів, принципів, методів, прийомів дослідження забезпечило розкриття змісту визначених завдань, досягнення поставленої мети докторської дисертації, здійснення комплексного наукового дослідження та отримання обґрунтованих наукових результатів.

Теоретичне та практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що вони становлять і науково-теоретичний, і практичний інтерес. Докторська дисертація є першим в Україні комплексним дослідженням в якому системно проаналізовано понад 30-річний досвід України в оновленні адміністративного права, зокрема, такої його складової як регулювання відносин публічної адміністрації з приватними особами, насамперед, через виникнення і впровадження двох нових інститутів адміністративного права: адміністративних послуг і загальної адміністративної процедури.

З використанням відповідних джерел, сучасних методів пізнання, основних положень доктрини адміністративного права, новітніх досягнень теорії права сформульовано теоретичні висновки щодо розуміння сучасної адміністративно-правової доктрини та практики правового регулювання відносин публічної адміністрації з приватними особами; обґрунтовано низку концептуальних положень, узагальнень та висновків, які відповідають критерію наукової новизни і сприятимуть розвитку адміністративного права

у частині правового регулювання відносин публічної адміністрації з приватними особами, зокрема в інститутах адміністративних послуг та загальної адміністративної процедури, а також і в інших інститутах: адміністративного оскарження, адміністративної відповідальності, інституту звернень громадян.

Одержані результати дисертаційного дослідження впроваджено та можуть бути використані у:

– *правотворчій та правозастосовній діяльності* – його ідеї вже були використані у нормотворчій діяльності – при розвитку законодавства про адміністративні послуги (в ухваленому Законі України «Про адміністративні послуги» та змінах до нього, законодавстві щодо децентралізації повноважень з надання окремих адміністративних послуг, законопроекти «Про адміністративний збір» тощо), при розробці та ухваленні Закону України «Про адміністративну процедуру» та приведенні законодавства у відповідність із ЗАП, при підготовці законопроекту «Про звернення» (на заміну Закону України «Про звернення громадян») та в іншій законопроектній діяльності, а також в науково-експертній діяльності при реалізації відповідних ідей та новел в практиці. Також результати можуть бути використані в нормотворчій діяльності при подальшому удосконаленні самого ЗАП; для продовження системного розвитку сфери адміністративних послуг, зокрема, при розподілі повноважень між органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування щодо надання адміністративних послуг, для забезпечення фінансової сталості системи надання адміністративних послуг та необхідної прозорості для громадян тощо. Можливість практичного використання результатів докторської дисертації засвідчує лист Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування № 04-23/13-2025/267764 від 21 листопада 2025 р.;

– *науково-дослідній роботі* – для подальшого опрацювання проблематики загальної адміністративної процедури, адміністративних

послуг, адміністративного оскарження, адміністративної відповідальності, інституту звернень тощо;

– *освітньому процесі* – під час підготовки навчально-методичних матеріалів та викладання освітніх дисциплін «Адміністративне право», «Загальне адміністративне право», спецкурсу «Загальна адміністративна процедура», спецкурсу «Сервісна держава та стандарти належного публічного адміністрування», програм підвищення кваліфікації для публічних службовців та суддів з проблематики адміністративних послуг та загальної адміністративної процедури тощо.

Особистий внесок здобувача. Дисертація виконана автором самостійно. Усі сформульовані висновки, положення, пропозиції є результатом особистих досліджень дисертанта. З метою аргументації окремих положень дослідження використовувалися наукові праці, на які зроблено відповідні посилання.

Апробація матеріалів докторської дисертації. Основні положення дисертації оприлюднено на 25-ти міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференціях, зокрема: «Адміністративна юстиція в Україні: проблеми теорії та практики. 20-річчя ухвалення Кодексу адміністративного судочинства України: досвід і перспективи адміністративної юстиції щодо забезпечення захисту прав і свобод особи в демократичному суспільстві» (м. Київ, 3–4 лип. 2025 р.); «Права людини та публічне врядування» (м. Чернівці, 30 трав. 2025 р.); «Децентралізація публічної влади в Україні: здобутки, проблеми та перспективи» (м. Львів, 23 трав. 2025 р.); «Правові засади організації та здійснення публічної влади» (м. Хмельницький, 16 трав. 2025 р.); «Розвиток доктрини адміністративного права в умовах сучасних суспільних трансформацій» (м. Ірпінь, 14 трав. 2025 р.); «Актуальні питання юрисдикції у земельних спорах» (м. Харків, 28 берез. 2025 р.); «Феномен реалізації права у контексті сучасного наукового дискурсу» (м. Київ, 15 квіт. 2025 р.); «Адміністративне і фінансове законодавство як інструмент правового забезпечення діяльності органів виконавчої влади в умовах

воєнного стану» (м. Київ, 20 груд. 2024 р.); «Застосування Закону України “Про адміністративну процедуру” при вирішенні адміністративними судами публічно-правових спорів: концептуальні підходи та практичні проблеми» (м. Харків 12 груд. 2024 р.); «Вороновські читання (Адміністративні та податкові процедури: чи є підстави конфлікту)» (м. Чернівці, 4–5 жовт. 2024 р.); «Стандарти належного адміністрування: європейські підходи та впровадження в Україні» (м. Харків, 25 верес. 2024 р.); «Децентралізація публічної влади в Україні: здобутки, проблеми та перспективи» (м. Львів, 31 трав. 2024 р.); «Правові засади нормотворчої діяльності: національний і зарубіжний досвід» (м. Київ, 22 квіт. 2024 р.); «Цифрові тренди та антикорупційні реформи у сфері публічного адміністрування» (м. Харків, 26 верес. 2023 р.); «Євроінтеграційні вектори реформ у сфері публічного адміністрування» (м. Харків, 17 трав. 2023 р.); «Конституційна та адміністративна процедура: міжнародний досвід та національна практика» (м. Чернівці, 2 трав. 2023 р.); «Адміністративна процедура: Конституційні засади та європейські орієнтири» (м. Харків, 27 черв. 2022 р.); «Новітні тенденції розвитку адміністративного права як науки, навчальної дисципліни та галузі права» (м. Харків, 23 верес. 2020 р.); «Проблеми розвитку адміністративного права і фінансового права в умовах сучасних реформаційних процесів» (м. Київ, 1 листоп. 2019 р.); «Концептуальні засади реформування адміністративного права та фінансового права в сучасних умовах» (м. Київ, 2 листоп. 2018 р.); «Адміністративна процедура: особливості формування української концепції» (м. Харків, 15 верес. 2017 р.); «Розвиток адміністративного законодавства в умовах реформаційних процесів в Україні» (м. Київ, 27 жовт. 2017 р.); «Сучасна адміністративно-правова доктрина захисту прав людини» (м. Харків, 17–18 квіт. 2015 р.); «Актуальні проблеми адміністративного права України» (м. Київ, 15 трав. 2014 р.); «Адміністративне право в контексті європейського досвіду» (м. Київ 16 трав. 2013 р.).

Публікації. Основні положення, висновки та пропозиції, що сформульовано в докторській дисертації, відображено в 56 наукових публікаціях, серед яких 2 розділи в колективній монографії, 16 статей опубліковані у наукових фахових виданнях України з юридичних наук категорії «Б» (2 в одному випуску), 4 - статті у періодичних виданнях, включених до категорії «А» Переліку наукових фахових видань України та у виданнях, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus (усі – одноособові), 24 праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації, 10 праць, які додатково відображають наукові результати дисертації.

Список публікацій здобувача за темою дисертації

Наукові праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації:

Розділи у колективних монографіях:

1. Тимошук В. П. Розділ 8. Запровадження загальної адміністративної процедури в Україні. *Трансформаційні процеси в організації та діяльності органів виконавчої влади в Україні в сучасних умовах:* колективна монографія / за заг. ред. чл.-кор. НАПрН України, д.ю.н., проф. О. Ф. Андрійко. Київ: Вид-во Людмила, 2024. С. 248–275.

2. Тимошук В. П. Розділ 9. Упровадження реформи адміністративних послуг і нові виклики, що постали з повномасштабною війною. *Трансформаційні процеси в організації та діяльності органів виконавчої влади в Україні в сучасних умовах:* колективна монографія / за заг. ред. чл.-кор. НАПрН України, д.ю.н., проф. О. Ф. Андрійко. Київ: Вид-во Людмила, 2024. С. 276–302.

Періодичні видання, включені до категорії «А» Переліку наукових фахових видань України. Проіндексовані у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus:

3. Tymoshchuk V. Theoretical and practical challenges of proper administrative service fee regulation. *Kyiv-Mohyla Law and Politics Journal*. 2025. № 11 (2025). P. 165–184. DOI: 10.18523/2414-9942.11.2025.165-184 (Категорія «А», Scopus).

4. Tymoshchuk V. Regarding The Implementation Of The EU's Priority Recommendations On The Implementation Of The Law Of Ukraine "On Administrative Procedure. *Access to Justice in Eastern Europe*. 2025. № 8 (4). P. 459–475. DOI: <https://doi.org/10.33327/AJEE-18-8.4-c000127> (Категорія «А», Web of Science Core Collection та Scopus (Q2)).

5. Tymoshchuk V. Ukraine's practices in implementing the administrative services doctrine. *Social & Legal Studios*. 2025. No 8 (1). P. 119–129. DOI: 10.32518/sals1.2025.119 (Категорія «А», Scopus (Q3)).

6. Tymoshchuk V. Ukraine's New Law on Administrative Procedure: Progress Toward EU Standards and Implications for Tax and Customs. *Lex Portus*. 2024. No 010 (5). P. 16–27. DOI: 10.62821/lp10502 (Категорія «А», Web of Science Core Collection та Scopus (Q2)).

Перелік наукових фахових видань України (категорія «Б»):

7. Тимошук В. П. Ключові чинники розвитку адміністративного законодавства сучасної України. *Альманах права. Феномен реалізації права в контекст сучасного наукового дискурсу*. Київ: Ін-т держави і права імені В. М. Корецького НАН України, 2025. Вип. 16. С. 310–318. DOI: 10.33663/2524-017X-2025-16-310-318

8. Тимошук В. П. Реалізація ідеї людиноцентризму в адміністративному праві України. *Правова держава: Щорічник наукових праць Інституту держави і права імені В. М. Корецького НАН України*. Київ, 2025. Вип. 36. С. 427–438. DOI: 10.33663/0869-2491-2025-36-427-438

9. Тимошук В. П. Дискусійні питання предмета і сфери дії Закону України «Про адміністративну процедуру». *Право України*. 2024. № 11. С. 14–29. DOI: 10.33498/loou-2024-11-014
10. Тимошук В. Розвиток адміністративного оскарження за Законом України «Про адміністративну процедуру». *Альманах права. Правові засади нормотворчої діяльності: національний і зарубіжний досвід: До 75-річчя Інституту держави і права імені В. М. Корецького НАН України, 1949–2024*. Київ: Ін-т держави і права імені В. М. Корецького НАН України, 2024. Вип. 15. С. 441–447. DOI: 10.33663/2524-017X-2024-15-441-447
11. Тимошук В. Щодо оновлення законодавства про звернення громадян. *Правова держава: Щорічник наукових праць Інституту держави і права імені В. М. Корецького НАН України*. Київ: Ін-т держави і права імені В. М. Корецького НАН України, 2024. Вип. 35. С. 479–490. DOI: 10.33663/0869-2491-2024-35-479-490
12. Тимошук В. П. Розвиток законодавства про загальну адміністративну процедуру в Україні. *Альманах права. Трансформація законодавства України в сучасних умовах*. Київ: Ін-т держави і права імені В. М. Корецького НАН України, 2023. Вип. 14. С. 383–388. DOI: 10.33663/2524-017X-2023-14-383-388
13. Тимошук В. П. До визначення предмета Закону України «Про адміністративну процедуру». *Правова держава: Щорічник наукових праць Інституту держави і права імені В. М. Корецького НАН України*. Київ: Ін-т держави і права імені В. М. Корецького НАН України, 2023. Вип. 34. С. 366–379. DOI: 10.33663/1563-3349-2023-34-366-379
14. Тимошук В. П. Щодо нормативного регулювання відносин з оплати адміністративних послуг. *Правова держава*. Київ: Ін-т держави і права імені В. М. Корецького НАН України, 2022. Вип. 33. С. 360–372. DOI: 10.33663/1563-3349-2022-33-360-372

15. Тимошук В. П. Щодо впровадження Закону «Про адміністративну процедуру». *Адміністративне право і процес*. 2022. № 4 (39). С. 34–48. DOI <https://doi.org/10.17721/2227-796X.2022.4.03>
16. Тимошук В. Вплив війни на сферу адміністративних послуг. *Правова держава*. Київ: Ін-т держави і права імені В. М. Корецького НАН України, 2022. Вип. 33. С. 91–101. DOI: 10.33663/1563-3349-2022-33-91-101
17. Тимошук В. П. Теоретичні та практичні виклики становлення загальної адміністративної процедури в Україні. *Право України*. 2021. № 10. С. 28–43. DOI: 10.33498/lopu-2021-10-028
18. Тимошук В. П. Про децентралізацію повноважень з надання адміністративних послуг. *Правова держава*. Київ: Ін-т держави і права імені В. М. Корецького НАН України, 2021. Вип. 32. С. 366–376. DOI: 10.33663/0869-2491-2021-32-366-376
19. Тимошук В. Підвищення ефективності та законності міжмуніципального співробітництва у сфері адмінпослуг. *Правова держава*. Київ: Ін-т держави і права імені В. М. Корецького НАН України, 2019. Вип. 30. С. 289–297. DOI: 10.33663/0869-2491-2019-30-289-297
20. Тимошук В. П. Запровадження загальної адміністративної процедури як напрям реформування публічної влади. *Право України*. 2018. № 11. С. 105–118.
21. Тимошук В. Адміністративні послуги: проблеми теорії, законодавства і практики в Україні. *Адміністративне право і процес*. 2014. № 3 (9). Ювілейний. С. 104–121.
22. Тимошук В. П. Контрольна функція держави. *Адміністративне право і процес*. 2013. № 4 (6). С. 83–92.

Наукові праці, які засвідчують апробацію результатів дисертації:

23. Тимошук В. П. Першочергові завдання впровадження Закону «Про адміністративну процедуру». *Права людини та публічне врядування: матеріали VIII Міжнар. правничого форуму* (м. Чернівці, 30 трав. 2025 р.).

Львів – Торунь: Liha-Pres, 2025. С. 363–366. DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-501-6-96>.

24. Тимошук В. П. Підвищення ефективності органів місцевого самоврядування на підставі Закону України «Про адміністративну процедуру». *Децентралізація публічної влади в Україні: здобутки, проблеми та перспективи*: матеріали VII Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Львів, 23 трав. 2025 р.) / за наук. ред. О. В. Батанова, Р. Б. Бедрія]. Львів. 2025. С. 78–82.

25. Тимошук В. П. Щодо перспектив розвитку адміністративно-процедурного законодавства. *Правові засади організації та здійснення публічної влади*: матеріали VIII Міжнар. наук.-практ. конф., присвяченої пам'яті першого Голови Конституційного Суду України Леоніда Петровича Юзькова (м. Хмельницький, 16 трав. 2025 р.). Хмельницький: Хмельницький ун-т управління та права імені Леоніда Юзькова, 2025. С. 375–377.

26. Тимошук В. П. Актуальні питання адміністративно-правового регулювання у контексті євроінтеграції України. *Розвиток доктрини адміністративного права в умовах сучасних суспільних трансформацій*: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (м. Ірпінь, 14 трав. 2025 р.). Львів – Торунь: Liha-Pres, 2025. С. 53–57. DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-497-2-11>

27. Тимошук В. П. Про важливість загальної адміністративної процедури для «земельної сфери» *Актуальні питання юрисдикції у земельних спорах*: матеріали Всеукр. Круглого столу, присвяченого пам'яті доктора юридичних наук, професора, академіка НАПрН України Юрія Прокоповича Битяка (м. Харків, 28 берез. 2025 р.) / за заг. ред. Д. В. Лученка, Т. В. Курман. Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2025. С. 161–166.

28. Тимошук В. П. Потенційний вплив Закону України «Про адміністративну процедуру» на податкову сферу. *Вороновські читання: Адміністративні та податкові процедури: чи є підстави конфлікту*: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (м. Чернівці, 4–5 жовт. 2024 р.) /

редкол.: М. Кучерявенко, П. Дуравкін. Харків: Асоціація фінансового права України, 2024. С. 189–197.

29. Тимошук В. Актуальні питання впровадження Закону України «Про адміністративну процедуру». *Застосування Закону України «Про адміністративну процедуру» при вирішенні адміністративними судами публічно-правових спорів: концептуальні підходи та практичні проблеми*: матеріали Всеукр. Круглого столу (м. Харків, 12 груд. 2024 р.). Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2024. С. 52–57.

30. Тимошук В. Щодо окремих питань адміністративного оскарження в органах місцевого самоврядування. *Децентралізація публічної влади в Україні: здобутки, проблеми та перспективи*: матеріали VI Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Львів, 31 трав. 2024 р.) / за наук. ред. О. В. Батанова, Р. Б. Бедрія. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2024. С. 98–102.

31. Тимошук В. П. Щодо захисту предмету і сфери дії Закону України «Про адміністративну процедуру». *Стандарти належного адміністрування: європейські підходи та впровадження в Україні*: матеріали панельної дискусії VIII Харківського міжнар. юрид. форуму (м. Харків, 25 верес. 2024 р.). Харків: НЮУ імені Ярослава Мудрого, 2024. С. 101–109.

32. Тимошук В. П. Оновлення КУПАП і загальна адміністративна процедура. *Оновлення адміністративно-деліктного законодавства в Україні: актуальні ідеї та їх обговорення*: матеріали панельної дискусії VII Харківського міжнар. юрид. форуму (м. Харків, 26 верес. 2023 р.). Харків: НЮУ імені Ярослава Мудрого, 2024. С. 70–75.

33. Тимошук В. П. Актуальні теоретичні та практичні виклики впровадження Закону України «Про адміністративну процедуру». *Конституційна та адміністративна процедура: міжнародний досвід та національна практика*: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (м. Чернівці, 2 трав. 2023 р.) / редкол.: О. В. Щербанюк та ін. Чернівці. 2023. С. 126–132.

34. Тимошук В. П. Чому закон «про адміністративну процедуру» має поширюватися на податкову сферу. *Євроінтеграційні вектори реформ у*

сфері публічного адміністрування: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 17 трав. 2023 р.) / Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого. Харків: Друкарня Мадрид, 2023. С. 477–488.

35. Тимошук В. П. Потреби децентралізації повноважень у сфері адміністративних послуг. *Децентралізація публічної влади в Україні: здобутки, проблеми та перспективи: матеріали V Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Львів, 12 трав. 2023 р.) / за наук. ред. О. В. Батанова, Р. Б. Бедрія. Київ; Львів; Щецин: ЛНУ імені Івана Франка, 2023. С. 103–106.*

36. Тимошук В. П. Базові категоріальні новели Закону України «Про адміністративну процедуру». *Адміністративна процедура: конституційні засади та європейські орієнтири: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 27 черв. 2022 р.) / Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого. Харків: Друкарня Мадрид, 2022. С. 40–51.*

37. Тимошук В. П. До питання про оптимальну модель надання адмінпослуг соціального характеру. *Муніципальна реформа в контексті євроінтеграції України: позиція влади, науковців, профспілок та громадськості: матеріали Шостої щорічної Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Київ, 23 груд. 2022 р.). Київ: АПСВТ, 2022. С. 299–307.*

38. Тимошук В. П. Щодо функцій публічної адміністрації для цілей Закону України «Про адміністративну процедуру». *Адміністративне і фінансове право України: теорія і практика в умовах сьогодення: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, листопад 2022 р.) / за заг. ред. д.ю.н., проф., член-кор. НАПрН О. Ф. Андрійко. Київ: Ін-т держави і права імені В. М. Корецького НАН України, 2022. С. 190–196.*

39. Тимошук В. Про цифровізацію та децентралізацію адмінпослуг в умовах війни. *Децентралізація публічної влади в Україні: здобутки, проблеми та перспективи: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (м. Львів, 17 черв. 2022 р.) / за наук. ред. О. В. Батанова, Д. Вацінкевича, Р. Б. Бедрія. Львів: Львівський нац. ун-т імені Івана Франка; Київ; Щецин, 2022. С. 174–181.*

40. Тимошук В. П. До питання розвитку системи врядування та адміністративного законодавства в Україні. *Адміністративне і фінансове право України в умовах сучасних реалій і викликів: теорія, практика, перспективи розвитку*: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Київ, 11 листоп. 2021 р.) / за заг. ред. д.ю.н., проф., член-кор. НАПрН О. Ф. Андрійко. Київ: Ін-т держави і права імені В. М. Корецького НАН України, 2021. С. 113–117.

41. Тимошук В. Інститут адміністративного оскарження як форма контролю. *Конституційно-правове забезпечення та європейські стандарти контролю у сфері діяльності органів державної влади і місцевого самоврядування*: матеріали наук.-практ. конф. (м. Київ, 11 груд. 2018 р.) / за заг. ред. акад. НАН України Ю. С. Шемшученка, акад. НАПрН України О. В. Скрипнюка, Київ: Вид-во «Юридична думка», 2018. С. 362–367.

42. Тимошук В. П. Щодо децентралізації влади на прикладі публічної служби та адміністративних послуг. *Концептуальні засади реформування адміністративного права та фінансового права в сучасних умовах*: матеріали Всеукр. Круглого столу (м. Київ, 2 листоп. 2018 р.) / за заг. ред. д.ю.н., проф., член-кор. НАПрН О. Ф. Андрійко. Київ: Ін-т держави і права імені В. М. Корецького НАН України, 2018. С. 137–141.

43. Тимошук В. П. Історія та стан розробки проекту адміністративно-процедурного закону в Україні, основні перешкоди його ухвалення. *Адміністративна процедура: особливості формування української концепції*: матеріали Круглого столу (м. Харків, 15 верес. 2017 р.). Харків: Національна академія правових наук України, Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого, 2017. С. 22–27.

44. Тимошук В. Актуальні проблеми розвитку законодавства про адміністративні послуги. *Сучасна адміністративно-правова доктрина захисту прав людини*: матеріали Наук.-практ. конф. (м. Харків, 17–18 квіт. 2015 р.). Харків: Право, 2015. С. 45–49.

45. Тимошук В. Щодо децентралізації адміністративних послуг. *Актуальні проблеми адміністративного права України: матеріали Круглого столу* (м. Київ, 15 трав. 2014 р.) / за заг. ред. д.ю.н., проф., член-кор. НАПрН України О. Ф. Андрійко. Київ: Ін-т держави і права імені В. М. Корецького НАН України, 2014. С.183–188.

46. Тимошук В. П. Адміністративне право і політика, сервісне чи управлінське. *Адміністративне право в контексті європейського досвіду: матеріали Круглого столу* (м. Київ, 16 трав. 2013 р.) / за заг. ред. д.ю.н., проф., член-кор. НАПрН України О. Ф. Андрійко. Харків: ТОВ «Планета-прінт», 2013. С. 137–141.

Наукові праці, які додатково відображають наукові результати дисертації:

47. Тимошук В. Критерії судової перевірки в Кодексі адміністративного судочинства України: витоки, значення та еволюція. *Адміністративне судочинство України: питання теорії і практики (з нагоди 20-річчя ухвалення Кодексу адміністративного судочинства України): монографія / редкол.: М. І. Смокович (голова), О. Р. Радишевська, В. М. Кравчук, Н. В. Богашева. Київ: Компанія ВАІТЕ, 2025. С. 159–170.*

48. Тимошук В. П. Окремі виклики цифровізації адміністративних послуг. *Digital Trends and Anti-Corruption Reforms in Public Administration: Scientific monograph*. Riga, Latvia: Baltija Publishing, 2023. С. 191–206. DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-369-9-19>

49. Тимошук В. Проблеми децентралізації у контексті надання адміністративних послуг. *Конституційно-правові проблеми місцевого самоврядування та децентралізації публічної влади в Україні: монографія / за ред. О. В. Батанова; передмова. акад. НАН України Ю. С. Шемшученка, акад. НАПрН України О. В. Скрипнюка, Київ: Талком, 2021. С. 245–258.*

50. Тимошук В. Надання адміністративних послуг громадянам органами публічної адміністрації. *Публічна адміністрація і громадяни: адміністративно-правове регулювання відносин*: монографія / кол. авт.: О. Ф. Андрійко, О. А. Банчук, В. А. Дерезь та ін. Київ: Ін-т держави і права імені В. М. Корецького НАН України, 2017. С. 96–124.

51. Впровадження загальної адміністративної процедури в Україні. Актуальні проблемні питання у сфері адміністративних послуг та шляхи їх вирішення: наук. доповідь відділу проблем державного управління та адміністративного права / підготовлена В. П. Тимошуком; за участі О. Ф. Андрійко, Л. Є. Кисіль, В. П. Нагребельного. Київ: «Видавництво Людмила», 2024. 40 с.

52. Тимошук В. П. Загальна адміністративна процедура та адміністративні послуги – проблеми правового регулювання. *Правове забезпечення управлінської діяльності органів виконавчої влади в Україні: проблеми теорії і практики*: наук. доповідь / за заг. ред. д.ю.н., проф., член-кор. НАПрН О. Ф. Андрійко. Київ: Ін-т держави і права імені В. М. Корецького НАН України, 2021. С. 39–48.

53. Тимошук В. П. Коментар до статті 2 («Визначення термінів»). Науково-практичний коментар до Закону України «Про адміністративну процедуру» / авт. колектив: О. Ф. Андрійко, В. М. Бевзенко та ін.; за заг. ред. В. П. Тимошука. Київ: EU4PAR, 2023. С. 26–46.

54. Тимошук В. П. Коментар до статті 12 («Центр надання адміністративних послуг»). Науково-практичний коментар до Закону України «Про адміністративні послуги» / за заг. ред. В. П. Тимошука. Київ: ФОП Москаленко О. М., 2013. С. 187–221.

55. Тимошук В. Децентралізація у сфері адміністративних послуг / *Регіональна політика і децентралізація влади в Україні в контексті євроінтеграційних процесів*: зб. наук. праць / за ред. Ю. С. Шемшученка, І. О. Кресіної. Київ: Ін-т держави і права імені В. М. Корецького НАН України; Київський університет права НАН України, 2015. С. 236–246.

56. Тимошук В. П. Щодо розвитку адміністративно-процедурного законодавства в Україні. *Адміністративно-правове забезпечення прав людини органами публічної адміністрації в Україні*: зб. наук. праць / за заг. ред. д.ю.н., проф., чл.-кор. НАПрН України О. Ф. Андрійко. Київ: Ін-т держави і права імені В. М. Корецького НАН України, 2015. С. 148–158.

Відповідність принципам академічної доброчесності. Докторська дисертація Тимошука В. П. «Сучасна адміністративно-правова доктрина та практика правового регулювання відносин публічної адміністрації з приватними особами» є результатом самостійних досліджень здобувача. Використані ідеї, результати і тексти інших авторів мають посилання на відповідне джерело. Розглянувши докторську дисертацію та наукові публікації, в яких висвітлені основні наукові результати дослідження, можна дійти висновку про відсутність у докторській дисертації та наукових працях, які розкривають її результати, академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації, а також відсутність порушення інших принципів академічної доброчесності.

Ступінь використання у докторській дисертації матеріалів і висновків кандидатської дисертації здобувача. Матеріали кандидатської дисертації Тимошука В. П. на тему «Процедура прийняття адміністративних актів: питання правового регулювання» (2009 р.) у написанні докторської дисертації безпосередньо не використовувалися. Водночас окрема проблематика (як-от, розкриття категорій «адміністративний акт», «адміністративний орган») знайшла свій подальший розвиток, адже у значній мірі ідеї, висновки і результати кандидатської дисертації знайшли свою практичну реалізацію в ухваленому у 2022 році Законі України «Про адміністративну процедуру», а відтак у докторській дисертації вони впливали на дослідження при опрацюванні питання розвитку інституту загальної адміністративної процедури, у тому числі з погляду еволюції понятійно-категоріального апарату, при аналізі окремих механізмів та інститутів

(зокрема, адміністративного оскарження) та норм ЗАП, їх розвитку від теоретичних ідей до реалізації у законодавстві та практичному застосуванні. Відтак відповідні оцінки новел законодавства, їх доктринальний аналіз, висновки здійснюються вже з погляду дослідження нормативних конструкцій, зафіксованих в ухвалених законодавчих актах, а також з урахуванням практики застосування відповідного законодавства. Досліджується історія становлення інституту загальної адміністративної процедури в Україні, сучасний стан, поточні виклики, тобто явища, які у 2009 році були на початковому рівні теоретичної розробки і розуміння, не мали практичного впровадження. При цьому предмет дослідження, висновки, наукова новизна та інші результати докторської дисертації стосуються іншого спектру питань та не повторюють проблематики і новизни, що виносилася на захист у кандидатській дисертації.

Відповідність докторської дисертації паспорту наукової спеціальності, затвердженому МОН. Докторська дисертація Тимощука В. П. на тему «Сучасна адміністративно-правова доктрина та практика правового регулювання відносин публічної адміністрації з приватними особами» відповідає науковій спеціальності 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право (юридичні науки).

Особистий внесок здобувача в науку щодо розв'язання важливої теоретичної та прикладної проблеми полягає у критичному переосмисленні та ґрунтовному аналізі вітчизняних доктринальних джерел та законодавства, практики, зарубіжного досвіду, статистичних та аналітичних даних; формулюванні мети, завдань, об'єкта та предмета дослідження; написанні докторської дисертації, реферату; узагальненні та теоретичній систематизації результатів власних досліджень, зокрема, уперше досліджено сучасну адміністративно-правову доктрину та практику правового регулювання відносин публічної адміністрації з приватними особами, передусім на рівні виникнення та розвитку інститутів адміністративних послуг та загальної адміністративної процедури в Україні.

Проведено історичний аналіз становлення відповідних інститутів. Досліджено загалом ключові чинники оновлення вітчизняного адміністративного права за період незалежності, базовий термінологічний апарат. Розкрито практику реалізації ідеї людиноцентризму в адміністративному праві, в діяльності публічної адміністрації, зокрема, на прикладі інституту адміністративних послуг. Проаналізовано європеїзацію адміністративного права на прикладі інституту загальної адміністративної процедури.

Обґрунтовано вирішення важливих прикладних проблем забезпечення належного правового регулювання відносин публічної адміністрації з приватними особами. Зокрема, визначено подальші потреби і виклики в інтеграції адміністративних послуг при їх фізичному наданні у відповідних центрах, у тому числі запропоновано виділяти категорію «базових послуг», обґрунтовано необхідність децентралізації (делегування до компетенції органів місцевого самоврядування) повноважень з надання базових адміністративних послуг, необхідність врахування відповідних правових аспектів та дотримання правових стандартів при цифровізації публічного адміністрування. Окремо виділено відносини щодо оплати адміністративних послуг та визначено підходи і правила до їх належного законодавчого регулювання з урахуванням критерію компенсаційності, вимог законності та прозорості. Усі моделі правового регулювання, реалізація пропозицій сприятимуть вирішенню і прикладної проблеми – забезпеченню доступності адміністративних послуг, у тому числі територіальної, та їх належної якості.

Обґрунтовано сучасний стан, виклики та перспективи розвитку інституту загальної адміністративної процедури, у тому числі основні новели відповідного законодавства з призми балансу захисту прав приватних осіб та ефективності діяльності публічної адміністрації і захисту публічних інтересів, особливої ваги принципів загальної адміністративної процедури, перспектив розвитку інституту адміністративного оскарження, адміністративної відповідальності, раціоналізації інституту розгляду

звернень громадян. Надаються науково обґрунтовані пропозиції щодо удосконалення самого Закону України «Про адміністративну процедуру».

Наведені у докторській дисертації науково-теоретичні положення та висновки, пропозиції, рекомендації належать особисто здобувачеві та є його науковим доробком і фактичним внеском у доктрину адміністративного права України, оскільки містять наукові положення та нові науково обґрунтовані результати проведеного дослідження, щодо яких здобувач є суб'єктом авторського права, та які розв'язують важливу проблему, пов'язану із відсутністю у науці адміністративного права комплексного дослідження доктрини і практики правового регулювання відносин публічної адміністрації з приватними особами, особливо таких нових інститутів як адміністративні послуги та загальна адміністративна процедура.

Сформований автором на основі синтезу правових знань, еволюції відповідної проблематики в Україні, концептуальний підхід до розуміння сучасної адміністративно-правової доктрини та практики правового регулювання відносин публічної адміністрації з приватними особами, ґрунтований, з одного боку, на наскрізній реалізації ідеї людиноцентризму, побудові сервісної держави. Водночас обґрунтовується потреба збалансованого правового регулювання, використання можливостей оновленого правового регулювання в законодавстві та відповідному інституті загальної адміністративної процедури задля забезпечення ефективності публічного адміністрування, належного захисту публічних інтересів. Це стосується не лише відповідних принципів, окремих механізмів та норм законодавства про загальну адміністративну процедуру, але й наступних етапів його розвитку (з перерозподілом повноважень на користь публічної адміністрації та закріплення за адміністративними судами функції контролю за зверненням особи), раціоналізації інститутів адміністративної відповідальності та інституту звернень громадян. Такий підхід може стати поштовхом для подальших наукових досліджень у цій частині, зокрема, і щодо збалансування розподілу повноважень між публічною адміністрацією

та судами, зміцнення довіри до публічної адміністрації, раціоналізації окремих правових механізмів в адміністративному праві.

З огляду на викладене, на підставі попередньої експертизи докторської дисертації та наукових публікацій Тимощука В.П., взявши до уваги підсумки фахового семінару, висновки і рекомендації його учасників, керуючись ст. 28-1 Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» від 26.11.2015 № 848-VIII, Порядком присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17.11.2021 № 1197, наказом Міністерства освіти і науки України від 23.09.2019 № 1220 «Про опублікування результатів дисертацій на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук», пунктами 9, 49 Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 № 261 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 19.05.2023 № 502), рецензенти,

ВИРІШИЛИ:

1. Докторська дисертація на правах рукопису кандидата юридичних наук, Тимощука Віктора Павловича на тему: «Сучасна адміністративно-правова доктрина та практика правового регулювання відносин публічної адміністрації з приватними особами» відповідає вимогам, передбаченим пунктом 7 Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17.11.2021 № 1197, зокрема є кваліфікаційною науковою працею, виконаною здобувачем самостійно, містить наукові положення та нові науково обґрунтовані результати у галузі юридичних наук, одержані здобувачем особисто, які мають практичну та теоретичну цінність та які підтверджуються документами, що засвідчують проведення здобувачем досліджень, виконана за науковою спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право (юридичні науки), відповідає паспорту згаданої наукової спеціальності, містить обґрунтовані висновки на основі

одержаних здобувачем достовірних результатів, характеризується єдністю змісту, свідчить про особистий внесок здобувача в науку щодо розв'язання важливої теоретичної та прикладної проблеми, відповідає принципам академічної доброчесності.

2. Кандидатом юридичних наук Тимощуком Віктором Павловичем дотримано вимоги до опублікування результатів докторської дисертації і кількості наукових публікацій, які визначено наказом Міністерства освіти і науки України від 23.09.2019 № 1220 «Про опублікування результатів дисертацій на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук» та пунктом 8 Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17.11.2021 № 1197. Основні положення докторської дисертації відображено у 56 наукових публікаціях, серед яких 2 розділи в колективній монографії, 16 статей опубліковані у наукових фахових виданнях України з юридичних наук категорії «Б» (2 в одному випуску), 4 - статті у періодичних виданнях, включених до категорії «А» Переліку наукових фахових видань України та у виданнях, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus (усі – одноособові), 24 праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації, 10 праць, які додатково відображають наукові результати дисертації.

3. Докторська дисертація на правах рукопису кандидата юридичних наук Тимощука Віктора Павловича на тему: «Сучасна адміністративно-правова доктрина та практика правового регулювання відносин публічної адміністрації з приватними особами» відповідає вимогам, передбаченим пунктом 9 Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17.11.2021 № 1197, використання в докторській дисертації, наукових публікаціях, в яких висвітлені основні наукові результати докторської дисертації, наукових текстів, ідей, розробок, наукових результатів і матеріалів інших авторів супроводжується посиланням на автора та/або на джерело опублікування.

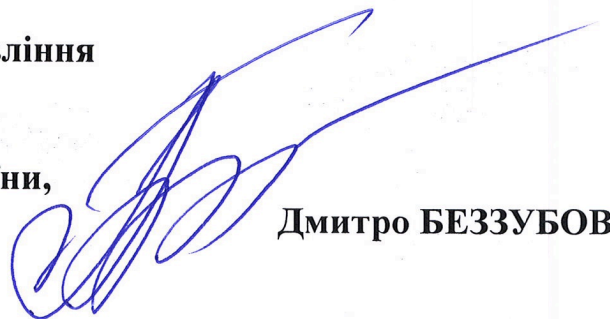
4. Докторська дисертація на правах рукопису кандидата юридичних наук Тимощука Віктора Павловича на тему: «Сучасна адміністративно-правова доктрина та практика правового регулювання відносин публічної адміністрації з приватними особами» рекомендується до попереднього розгляду у спеціалізованій вченій раді з присудження наукового ступеня доктора наук за науковою спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право (юридичні науки).

Висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів докторської дисертації на правах рукопису кандидата юридичних наук Тимощука Віктора Павловича на тему: «Сучасна адміністративно-правова доктрина та практика правового регулювання відносин публічної адміністрації з приватними особами» за науковою спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право (юридичні науки) підготовлено за результатами фахового семінару на базі Відділу проблем державного управління та адміністративного права Інституту держави і права імені В. М. Корецького Національної академії наук України (протокол № 4 від 21 квітня 2026 року).

21 квітня 2026 р.

РЕЦЕНЗЕНТИ:

**провідний науковий співробітник
Відділу проблем державного управління
та адміністративного права
Інституту держави і права
імені В. М. Корецького НАН України,
доктор юридичних наук, професор**

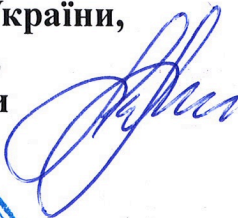
Дмитро БЕЗЗУБОВ

**головний науковий співробітник
Відділу теорії держави і права
Інституту держави і права
імені В. М. Корецького НАН України,
доктор юридичних наук, професор,
член-кореспондент НАПрН України**

Євген КУБКО

завідувач Відділу теорії держави і права
Відділу теорії держави і права
Інституту держави і права
імені В. М. Корецького НАН України,
доктор юридичних наук, професор,
член-кореспондент НАН України,
академік НАПрН України,
заслужений юрист України

Наталія ПАРХОМЕНКО

Підписи рецензентів

засвідчую

21.04.2020

Вчений секретар Інституту держави і права
імені В. М. Корецького НАН України Анжеліка КРУСЯН